

عنوان مقاله:

نگرش سیستمی در مواجهه با بحران های طبیعی: درس های سیستمی از بحران سیل سال 98 گلستان

محل انتشار:

نخستین همایش ملی رویکرد های نوین مدیریت در مطالعات میان رشته ای (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسنده:

سید عباس حسینی جو - دانشگاه گلستان، دانشکده فنی و مهندسی (گرگان)، گروه مهندسی صنایع

خلاصه مقاله:

طی دهه های گذشته، همواره سیلاب های بزرگ استان گلستان خسارات جانی و مالی زیادی را به همراه داشته است و علیرغم تجربه های مکرر باز هم نوعی ضعف ساختاری در نهادهای مسئول شهری، استانی و کشوری وجود دارد که مانع از بهبود عملکرد آن ها در بحران سیل می شود. اگر چنین وضعی نبود قطعا با وجود تجربه سیل 1380 گلستان نباید در سیل 1398 مردم و مسئولین غافلگیر می شدند تا زندگی جمع کثیری از مردم به زیر آب برود. در این مقاله به دنبال شناسایی این ضعف های ساختاری هستیم. رویکرد تحقیق برای شناسایی این ضعف ها استفاده از نگرش سیستمی و آموزه های اصیل آن است. سطوح تبیین در مواجهه با پدیده سیل از منظر نگرش سیستمی تشریح و برخی از مهمترین اصول تفکر سیستمی بیان شده است. یازده مورد از مهم ترین درس هایی که می توان از فاجعه سیل گلستان گرفت در چابوب نگرش سیستمی بررسی و پیشنهاداتی ارائه شده است. بسیاری از راهکارهای پیشنهادی مستلزم تغییر در پارادایم های حاکم بر نظام های مهندسی و مدیریتی کشور است؛ از جمله: تغییر در پارادایم مدیریت بحران و تمرکز آن بر مدیریت و کاهش ریسک، تغییر در پارادایم حاکم بر طراحی ها و برنامه ریزی ها در کشور و حرکت از برنامه ریزی مبتنی بر پیش بینی به سوی برنامه ریزی مبتنی بر سناریوسازی، تغییر در پارادایم مکانیستی و سازه ای حاکم بر مدیریت منابع آب و آبخیزداری و سدسازی، نهادینه سازی مسئولیت پذیری ذاتی در حکمرانی. راهکارهایی که نگرش سیستمی ارائه می کند گرچه بسیار مؤثر و کارآمد هستند اما غلب منجر به تغییرات بسیار بنیادین در سیستم می شود و به همین دلیل، مقاومت زیادی هم در سیستم ایجاد خواهد کرد. اگر آینده ای روشن در برابر بحران های طبیعی می خواهیم باید بر این مقاومت ها غلبه و این راهکارها را نهادینه کنیم.

کلمات کلیدی:

نگرش سیستمی، پارادایم حاکم، تبیین ساختاری، طراحی سیستم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1149629>

